

Évadkezdés

Megkérdeztük a hazai zenekarokat, hogy készülnek az évadkezdésre, milyen koncertekkel, és milyen változtatásokkal. Sok együttes az elmúlt két évad tapasztalatai és a bizonytalanságok okán változtatni kényszerült jól bevált bérletes struktúráján, ugyanakkor van olyan példa is, ahol ezt az újragondolt rendszert hosszútávú, innovatív lehetőségek fogják fel.

Nemzeti Filharmonikus Zenekar,
Herboly Domonkos főigazgató



■ Milyen koncertekkel készülnek az évadkezdésre?

– A Nemzeti Filharmonikus Zenekar már augusztus végén elkezdte az évadot; augusztus 21-én Bonnban a Beethovenfest koncertjén lépett fel a szerző két szimfóniájával. Zenekarunk és kórusunk is közreműködik a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus programsorozatához kapcsolódó rendezvényeken, szeptember 8-án zenekarunk Szokolay Sándor Margit, a hazának szentelt áldozat című opera előadásán vett részt, míg a kórus szeptember 10-én a Szent István Bazilika ünnepi hangversenyének közreműködője volt. A szeptemberi előadáson kívül további operák is átszövik jövő évadunkat. A Pesti Vigadóban Vajda János Mario és a varázsló című operáját Somos Csaba, Verdi operáinak nagyjeleneteit Carlo Montanaro vezényli. A Műpában Félicien David Herculanium című operájának előadásának magyar-

országi bemutatója lesz Vashegyi György dirigálásával, a Wagner napok keretében pedig előadjuk a Rienzi című operát. A zenekar hagyományos hazai évadnyitóját zárólag Bartók Béla művészetének szenteljük, Ránki Fülöp szőlőjével, Kesselyák Gergely vezényletével.

■ Melyek az új évad legfontosabb tervei?

– Ünnepi hangversennyel emlékezünk meg Kocsis Zoltánról halálának 5. évfordulóján, amelynek szólistája Borisz Berezovszkij zongoraművész lesz. Érdekesség, hogy az évad műsorán három zeneszerző IX. szimfóniáját fogjuk előadni. Beethoven kilencedikjét Nánási Henrik, Mahlerét Kovács János, Bruckner utolsó szimfóniáját pedig Maxim Vengerov fogja dirigálni. A Vigadóban négy koncerten J. Haydn szimfóniáihoz egy-egy kortárs magyar szerző művét társítottuk, a Zeneakadémián pedig Mozart négy utolsó szimfóniájához kortársainak ritkán hallható műveiből válogattunk. Több koncertünk műsorát vidéki városokban is bemutatjuk. Ellátogatunk Veszprémbe, Egerbe, Nagykanizsára, Kaposvárra, Debrecenbe. Hangversenyeinken számos fiatal magyar karmester és szólista lép fel: Rajna Martin, Hontvári Gábor, Madaras Gergely, Farkas Róbert, Kelemen Barnabás, Kokas Katalin, Pálfalvy Tamás, Boldoczki Gábor, Szokolay Ádám, Boros Mihály, Pasztircsák Polina, Kristóf Réka, Pusker Júlia. Külföldről érkező vendégünk lesz továbbá Giacomo Sagripanti, Alekszandr Szladkovszkij, François Leleux, Arabella Steinbacher, Dmitrij Liss, Kobayashi Ken-Ichiro.

■ Milyen rendszerben árusítják a jegyeket, bérleteket?

– Az új évad bérlet- és jegyértékesítését június közepén kezdtük meg. A mögöttünk álló pandémiás időszak tapasztalatait figyelembe véve a nézőterein eladható székek számát és az eladásra kínált helyeket a felére csökkentve nyitottuk meg előbb bérleteinket, majd június 15-től a jegyeket is eladásra. Az elővásárlási időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy közönségünk tagjai óvatosak, de jó hír, hogy bérleti vásárlóink nagy számban megmaradtak, visszatértek hozzánk. Jelenleg elmondható, hogy a teljes nézőterek negyedét értékesítettük szeptember elejéig bérleti konstrukcióban és szóló jegyek formájában együttesen. Szép feladat vár ránk, együttesen célunk a látogatottság növelése és felelőssé-

günk a tisztelt közönség és művészeink védelme is. A jegyértékesítés indításakor és azóta is úgy hirdetjük a jegyeket és bérleteket, hogy azok további intézkedésig, kizárólag védettségi igazolvánnyal rendelkezőket, illetve védettségi igazolvánnyal rendelkező kísérővel érkező 18 éven aluliakat jogosítanak a rendezvényen való részvételre, melyet a belépéskor ellenőrizzük.

■ *Milyen biztonsági intézkedések várhatóak a szezon kezdésnél?*

– Különleges biztonsági intézkedésekkel nem készülünk, de folyamatosan követjük az ezzel kapcsolatos jogszabályokat. A nyári martonvásári koncerteken ugyan beengedhettük volna a védettségi igazolvánnyal nem rendelkezőket, de elővigyázatosságból ezt a jövőben nem tervezzük. Tapasztalataink szerint, az általunk igénybe vett koncerthelyszínek megfelelő óvatossággal járnak el a bérlők és a közönség felé. Belső szabályként a legfontosabb, hogy bármilyen csekély tünetet észlel valamelyik kolléga magán, nem jelenhet meg a munkahelyén, csak negatív PCR teszttel. Munkavállalóinknak minden segítséget megadunk az oltás felvételéhez, az oltás napját igazolt hiányzásnak tekintjük, ahogyan az esetleges oltási reakciók miatti kimaradást is.

Szegedi Szimfonikus Zenekar, Gyüdi Sándor igazgató



■ *Milyen koncerttel indul az évad? Milyen koncerteket emelne ki az évad első időszakából?*

– Az évad már megindult, sőt, tulajdonképpen összeért az előző évad vége az új évad kezdetével. A járvány utáni nyitás idején, május-júniusban igyekeztünk minél több halasztott programunkat pótolni, ezért tovább tartott az évad, és ugyanez a törekvésünk azzal, hogy korán és intenzíven kezdjük az új szezont. Ráadásul a kettő közötti szabadságolási időszakban is volt több programunk, részben kamarazenei formációkban. Augusztus 20-ától, a Hódmezővásárhelyen játszott, Szent István-napi ünnepi hangversenyt már mindenképpen ehhez az évadhoz számítom. Azóta játszottunk a Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia programjának részeként a szegedi dómban, orosz romantikus programot adtunk elő a Szarvasi Vízi Színházban és Temesváron, zsidó kántorkoncert közreműködői voltunk Budapesten és Szegeden, utolsó szabadtéri programunk a Hungarikum Gála volt a szegedi Szent Gellért Fórumban. A folytatásában kortárs magyar művekből álló koncert szerepel a vajdasági Magyarokanizsán, az orosz program utolsó előadásának helyszíne a kecskeméti Hírös Agóra. Rost Andreával lépünk fel a 100 éve Szegedre költözött egyetem ünnepi estjén, a szeptembert egy hagyományos jótékonysági koncertünk és a tavaly novemberi Vántus István Kortárszenei Hétről elhalasztott koncertünk zárja. Október közepén indítjuk koncertbérleteinket, a Szegedi Nemzeti Színházban színre kerül a Bartók Concertójára készült balett és az évad első operapremierje, a Bohémélet. Novemberben lengyelországi meghívásra Krakóban, Varsóban és Gdańskban adjuk elő Király László Katyń Requiemjét, melyet 2015-ben mutattunk be, és végre közönség elé kerülhet a járvány miatt elmaradt Dido és Aeneas, valamint A csodálatos mandarinnal kiegészül a Bartók-ballettest. Decemberben kerül sor a nyáron már játszott Szóktetés a szerájból kőszínházi bemutatójára. Karácsonyig meg sem állunk...

■ *Milyen változtatásokat eszközöltek a bérlet és jegyárusítás terén?*

– A bérleti szisztémánkon nem változtattunk. Természetesen az előző idényben mind a két felnőtt sorozatunkban és mindkét gyerekbérletünkben maradtak el előadások; e műsorok többségét átvettük az idei bérletekbe. A bérletüket újra megváltó nézők természetesen jelentős árkedvezményt kapnak: idén annyit fizetnek a teljes sorozatért, amennyi a tavalyi bérletükben ténylegesen megtartott koncertek ára. A streamelt koncertjeink nyílt hozzáférésűek voltak, ezért ezeket nem tekintjük a bérletek szempontjából teljesítettnek. Nagyon bízunk abban – és ez a tapasztalatunk –, hogy a nézők nem pártoltak el tőlünk, sőt, kiemelt érdeklődéssel, nagy várakozással tekintenek az új évad, az újra élőben élvezhető koncertek elé.

■ *Mely koncertek, sorozatok képezik a szezon gerincét?*

– Az évad gerincét az említett bérleti sorozatok és a zenés színházi előadások jelentik. Ezen kívül fontos missziónk a koncertezés a határon túli magyarok vidékeken – ez számunkra a Partium és a Vajdaság közeli részét jelenti. Nagy jelentőséget tulajdonítunk az ifjúsági hangversenyeknek: a Lázár Ervin Program keretében sok iskolába fogunk eljutni egy programmal, melynek újdonsága, hogy a műsor egy részében a jelentkező gyerekek velünk muzsikálhatnak.

Alba Regia Szimfonikus Zenekar, Ruff Tamás igazgató



© SIMON ERIKA

■ Milyen újításokkal indítják az új évadot? Változtattak a korábbi bérlet-struktúráján?

– Az eddig jól megszokott bérleteket megtartjuk, a hagyományokat nem törjük meg, ami jól működött, megy tovább. Ilyen például a Farkas Ferenc bérletünk a Vörösmarty Színház nagyszínpadán, vagy a Somorjai Ferenc kórus és kamarazenei sorozatunk. Annyit változtattunk, hogy a Somorjai-bérlet, ami eddig a naptári évhez igazodott, most a Farkas Ferenchez hasonlóan elindul az évad elején, ez átláthatóbb rendszert eredményez. Elindítottunk egy Ünnepi bérlet sorozatot is, ez három koncertből fog állni: egy Halottak Napi, egy Karácsonyi és egy Húsvéti koncertből. Eddig is voltak ünnepi hangversenyek, de most jelentős változás, hogy csokorba szedtük őket, persze, egyenként is hozzá lehet jutni a jegyekhez. Néhány változást eszközöltünk, az Újévi hangversenyt kivettük a Farkas-bérletből, és egye-

di hangversenyként fogjuk értékesíteni, cserébe úgy szeretnénk megtartani a közönséget ezen a koncerten, hogy a Farkas-bérletesek 30 százalék kedvezménnyel vásárolhatják meg ezt a jegyet. Idén is folytatjuk a jól megszokott ifjúsági bérletünket, a PartiTúrát, tavasszal indítunk egy Beethoven-sorozatot, ami több éven át ível majd, most két hangversenyt hallhat a közönség. Azonban ami az igazi újdonság, és véleményem szerint egyfajta innováció is, az maga a bérletezés konstrukciója. Nagyon sokat gondolkodtunk azon, hogyan tudnánk igazodni ahhoz az új helyzethez, ami a zenekarok életében, illetve az egész előadóművészeti szektorban előállt. Meghirdettük hagyományosan is a bérleteket, tehát a teljes évadra is meg lehet előre vásárolni, ugyanakkor bevezettük a „regisztrált bérletes” fogalmát. Ez annyi változást jelent a hagyományos bérletes státuszhoz képest, hogy a regisztrált bérletes ugyanúgy jogosult lesz a bérlet minden hangversenyére és a kedvezményes árra, de mindig csak a soron következő koncertre kell megváltania a jegyét. Ezt egyfelől nevezhetjük egyfajta részletfizetési konstrukciónak, másfelől az a nagy előnye, hogy ténylegesen csak azt a hangversenyt kell kifizetni, ami meg is valósul, így a kialakult bizonytalanságérzést szeretnénk ezzel eloszlatni. A különbség annyi, míg a hagyományos bérlettel rendelkező néző egész évadra fix helyet is vált, a regisztrált bérletes ugyanúgy jogosult a kedvezményre, de számára az állandó, fix helyet nem tudjuk biztosítani. Természetesen megmarad emellett a normál napi jegyek váltása, illetve a diák- és nyugdíjas kedvezmény is. Ezt a konstrukciót még tovább vittük: felosztottuk az évadot egy őszi és egy tavaszi miniévadra, és bár egy egész évadként hirdettük meg, arra is lehetőséget kapott a közönségünk, hogy akár csak az őszi, vagy csak a tavaszi miniévadot váltsa meg. A két kisbérlet összesen pont ugyanannyiba fog kerülni, mint a nagybérlet, de külön is meg lehet vásárolni, és a minibérleten belül is ugyanúgy megmarad a regisztrált bérletes lehetőség. Ez is beláthatóvá teszi a bérletes rendszert és csökkenti a bizonytalanságot. Ezt a rendszert most kipróbáljuk, leszűrjük a tapasztalatokat, és az évad végén megkérdezzük a közönséget is egy közvéleménykutatással, hogy lássuk, melyik irányba menjünk tovább.

■ Milyen koncertekkel indul az évad?

– A Farkas-bérletünket elindítjuk szeptember 13-án, Gyöngyszemek Prágából címmel egy Smetana-Dvořák esttel, szeptember 23-án indítjuk a Somorjai-bérletet Székesfehérváron a Szent István teremben, a Zene Világnapját Mozarttal köszöntjük. Rengeteg koncertünk lesz az őszi időszakban. Kiemelném a november 4-i Halottak Napi hangversenyünket, Fauré Requiemjét a Szent Sebestyén templomban, január 17-én pedig Rohmann Ditta csellóművész és Hamar Zsolt karmester lesz a vendégünk, a műsorban a finn zeneszerző, Rautavaara A horizont felé című 2. csellóversenye is szerepel.

Budafoki Dohnányi Zenekar, Hollerung Gábor, zeneigazgató



■ *Hogyan készülnek az évadnyitásra?*

– Tulajdonképpen elindult a szezon, hiszen volt két Don Giovanni előadásunk a Müpában. A produkciót még tavalyra terveztük, de a pandémia miatt Budapesten nem tudtuk bemutatni, csak a Zempléni Fesztiválon. Most végre Budapesten is előadhattuk és igazán kiemelkedő és hatalmas élményt nyújtott minden pillanatában, a rendezéstől az énekesekig. Nem én vezényeltem, hanem az első vendégkarmesterünk, Guido Mancusi. Hivatalosan szeptemberben indítjuk a szezont, ahogy szoktuk, mind a három helyszínen, Budafokon, a Zeneakadémián, és a Müpában.

■ *Mi a tapasztalat a bérletes rendszer működésével a korábbi korlátozások után?*

– Mi mind tavaly, mind idén meghírdettük a bérleteinket. Tavaly, a pandémiás lezárás alatt a bérleteink változatlanul fogytak, de idén, egy hosszú bizonytalanság utáni sokkal szabadabb helyzetben már óvatosabbá váltak a bérleteseink. Úgy tapasztaljuk, az emberek relatíve rövid döntéseket hoznak: kinézik maguknak a koncerteket, de a jegyet csak akkor veszik meg, amikor már biztosan látszik, hogy meg lesz tartva. Most persze nem igazán fogy semmi olyan gyorsan, még a rangos külföldi vendégművészek közreműködésével zajló koncerteknél is látszik a bizonytalanság. A Zempléni Fesztiválon is ezt tapasztaltuk. A fesztivál indulásának pillanatában nem sok jóval kecsgettetett az elővételben eladott jegyek száma, ehhez képest tulajdonképpen csak a Tokaj Fesztiválatlanban nem tudtuk azokat a számokat elérni,

amiket az előző években. Ez érthető is, egy két és fél ezres nézőtérrel kevés esély volt arra, hogy teltház legyen, de így is ezer és kétezzer közötti létszámok voltak. Ezek a jegyek szintén csak az utolsó 3 napon keltek el. De ez történt a Don Giovanni esetében is: a jegyek az utolsó három napon fogytak el. A hangversenyek látogatottságát sajnos negatív irányba befolyásolja a médiából áradó negatív hírfolyam és a fenyegetettség sugallata, ami nagyon elbizonytalanítja az érdeklődőket. Szükségünk van a kulturális élményekre, mert lelki feltöltődést ad, és támogatja a mentális egészségünket. Ha visszavonulunk a normális, megszokott életünktől, az az egész társadalomra nézve súlyos következményekkel fog járni. Bízom benne, hogy az átoltottság elég lesz ahhoz, hogy a járvány már ne okozzon akkora problémát, ugyanakkor semmiképpen nem lesz könnyű a következő időszak, az biztos.

■ *Melyek azok a koncertek, amelyeket kiemelne az évad programjából?*

– Számunkra minden hangverseny nagyon fontos, legyen szó ifjúsági koncertről, kisebb közönségnek játszott műsorról, vagy a Müpás bérletünkről. Ugyanakkor számos különleges, bérleten kívüli hangversennyel is várjuk közönségünket. Az évadot egy BDZ-nappal kezdjük, ami egy egész napos rendezvény, egyfajta best of, és az egész családnak szól. A nagy produkcióink, a filmzene koncert, az Aranybál vagy az Igazából karácsony váltják ki a legnagyobb visszhangot, hiszen ezek valóban rendkívüli kiállítású, látványos produkciók. Mindemellett jövőre is készülünk egy operával, februárban a Müpában Smetana Eladott menyasszony c. kevésbé ismert, de annál fergetegesebb operáját állítjuk színpadra. Ugyanakkor vannak fontos meghívásaink is, amiket teljesíteni szeretnénk itthon és külföldön egyaránt.

Óbudai Danubia Zenekar, Hámori Máté karmester, művészeti vezető



■ *Mivel készül az évadnyitásra a zenekar?*

– Úgy gondolom, egy zenekar elsősorban közösség, a zene pedig az egyik legfőbb közösségteremtő erő. Mint zenekarvezető felelősséget érzek nemcsak szűkebb közösségünkért, hanem mindazokért, akiket a zenével el lehet érni, akiknek a zenével, a zenénkel jól tehetünk, segíthetünk. Van társadalmi felelősségünk, aminek mi évek óta próbálunk is megfelelni. Zenekarunk idei évadának alapját társadalmi programjaink alkotják, minden művészeti tevékenységünket ezen projektek köré szervezzük. Szeptember 23-án debütál Közös hang projektünk, amelynek célja az ország legelmaradottabb régióiban élő, zenét tanuló gyerekek integrációjának elősegítése. A Máltai Szimfóniával közös program során zenekarunk tagjai több mint fél éven át rendszeresen látogatták az első koncerten résztvevő iskolákat Tarnasádkán és Tarnabodon, ahol együtt zenéltek a jellemzően mélyszegénységben élő ifjú zenészekkel, előkészítve a szeptemberi zeneakadémiai fellépést, ahol a gyerekek és a zenekar tagjai egy klasszikus zenei motívumok és cigány dallamok együttes felhasználásával, kimondottan az alkalomra készült Ott Rezső-művet mutatnak majd be. A koncertet további alkalmak követik majd, és terveink szerint idővel a részt vevő települések listáját is kibővítjük, hogy a közös zenélés élményében minél több zenetanuló gyermek részesülhessen. Az előadásokra a gyerekek családját is meghívjuk, hiszen a sikeres integráció kulcsa nem csupán a szorgalmas gyerekek motivációja, de a család meggyőzése is, hogy van eredménye a zenébe fektetett sok erőfeszítésnek, és érdemes a gyereket a – nem csupán zenei – tanulás útján tartani hosszú távon is.

■ *Melyek azok a koncertek, sorozatok, amelyeket valamilyen oknál fogva kiemelnének az évadból?*

– A közös zenéléseket bérletes nagykoncertjeink követik, ahol – az eddigi évek gyakorlatához híven – rendkívül igényes, sok kortárs és ritkán hallható remekművet felsorakoztató repertoárunkat újabb különlegességekkel gazdagítjuk. Zeneakadémiai bérletes hangversenyeinken Rossini, Schubert, Bach, Smetana és Prokofjev ismert művei mellett Magyarországon először mi mutatjuk be Adès 2. zongoraversenyét és Missy Mazzoli fiatal amerikai zeneszerző Sinfóniáját, illetve műsorra tűzzük Zombola Péter Passióját és Dobrinka Tabakova Suite in old style című szerzeményét is. A Budapest Music Centerben a felnőtteknek szóló bérletes előadásainkon ezúttal Mozart életműve kerül terítékre, a gyerekeknek szóló, három előadásos bérletünk műsorában pedig két ősbemutatót is tervezünk. Dino Buzzati gyönyörű és vicces meséje nyomán zenekarunk megrendelésére komponált Antonio Casagrande, a Danubia böggőse, amelyet Medveháború címmel mutatunk be október elején, decemberben pedig Ott Rezső Ál-kukás Mikulás című új darabjával várjuk a közönséget. Folytatjuk másik nagy projektünket, a nemzetközi visszahan-

got kiváltó Beethoven-projektet is. A koncertek során siket és hallássérült embereket látunk vendégül, akik különböző rezgéstovábbító eszközök és speciális hallókészülékek segítségével „hallgathatják” híres sorstársuk, Beethoven dallamait, illetve a zenekar tagjai mellé ülve, a nagyobb hangszereket megérintve érzékelhetik a hangzást és a dinamikát, és megtapasztalhatják a közös zenélés erejét. Ebben az évadban Mozart művei szerepelnek a projekt műsorán: három pénteki délelőttön – október 1-jén, november 5-én és december 3-án – várjuk a hallássérült és siket gyerekeket, felnőtteket és időseket a BMC koncerttermébe. A kommunikációt jel-tolmács segíti majd, és várhatóan még idén nemzetközi vizekre evez a program, külföldi partnerekkel folytatjuk a társadalmilag kiemelten fontos, az ép hallásúak hallásvédelmére is figyelmet irányító projektet. Évadunk harmadik fontos eleme részben a pandémia hatására született. Új streaming felületünk, az Út a zenéhez.hu indulása után most újabb innovációként ezúttal az iskolai énekoktatásban szeretnénk élményközpontú, korszerű segédletet nyújtani a pedagógusoknak és gyerekeknek. Az ÉNekÚT.hu nevű oldal az Út a zenéhez tartalmait és a Danubia Zenekar online oktatási célú videóit alapul véve teljes tanéveket átfogó, tanórákra lebontott óravázlatokat kínál az énektanároknak, hogy a tantervhez kapcsolódó videók és rövid zenei részletek segítségével élményszerűbbé tegyék az énektanulást. Az oldalon a népszerű online énekórák sorozat mellett az adott tananyaghoz kapcsolódó zenék és zeneszerzők, vagy akár szolfézs feladatok is elérhetőek lesznek a programban részt vevő iskolák számára, továbbá kimondottan az ÉNekÚT céljaira készített nagyzenekari karaoke videók is, amelyek segítségével talán könnyebben bevonhatóak a gátlásosabb tanulók is a közös éneklésbe. A program tartalmi témák és szerzők szerint is csoportosíthatóak, a videókat pedig a diákok otthon is megtekinthetik majd. A programhoz bármilyen magyarországi iskola csatlakozhat, a tesztelést pedig már meg is kezdtük a résztvevő partneriskolák pedagógusi segítségével.

Kodály Filharmónia Debrecen,
Somogyi-Tóth Dániel igazgató,
művészeti vezető

■ *Melyek az új évad legfontosabb tervei?*

– Közönség jelenlétében megtartott évadra készülünk. Tavaly a bérletes szezon már eleve a stream koncertek lehetőségével együtt hirdettük meg, tehát több hangversenyt az élő közvetítés megtekintésének lehetőségével együtt értékesítettünk. Bízunk abban, hogy idén nem lesz szükség arra, hogy a programokat online térbe menekítsük, mert azt gondolom, abból elég dózist kaptunk mindenki. Az évad gerincét a nagybérletekben



meghirdetett 20 hangverseny adja, melyből 16-ot a Kodály Filharmonikusok jegyezték, négy pedig vendég-együttesek előadása. 2021/2022-re csúszott a Brahms-sorozatunk négy hangversenye is, melyet Kollár Imre vezető karmester vezényel. Kovács László három hangversenyt dirigál az évadban, jómagam a bérletes produkciókból hármat. Káli Gábor első vendégkarmester egy oratóriumot vezényel idén. Bényi Tiborral három alkalmas kamarasorozatra készül a zenekar. Természetesen lesznek bérleten kívüli hangversenyek is, mint például a zene világnapi koncertünk és az Újévi koncert. A Csokonai Színház több produkciójának közreműködője a Kodály Filharmonikusok, valamint számos felkérést is teljesít az évadban.

■ Milyen koncertekkel készül a zenekar az őszi időszakra?

– A Tripla W hangversennyel indítjuk a bérletes szezont, mely Wagner, Wolf Péter és Weiner Leó darabokat mutat be. Ezt a Német requiem előadása követi. Brahmsot játszunk a következő koncerteken is, majd október 1. és 10. között zajlanak az Orosz Zenei Fesztivál debreceni programjai a mi szervezésünkben. Ennek kiemelt eseménye a zene világnapi koncert, melyet a Zeneakadémián október 4-én is előadunk a budapesti események nyitóhangversenyeként. A Csajkovszkij D-dúr hegedűversenyét és VI. szimfóniáját felvonultató koncert

szólistája Kállai Ernő hegedűművész lesz, karmestere Kollár Imre. Ezeket megelőzően a Kodály Filharmonikusok közreműködik az In memoriam Petrovics hangversenyen a Zeneakadémián, az ezúttal Szilvásváradon előadott Hungarikum Gálán, valamint a Fővárosi Nagycirkuszban megtartott Carmina Burana produkcióban.

■ Milyen rendszerben árusítja a zenekar a jegyeket, bérleteket? Kellott a Covid előtti struktúrához képest változtatni?

– Az idei szezonban öt bérlettípust kínálunk a közönségnek. Két 10-10 alkalmas nagybérletet, és két 4-4 alkalmas bérletet. Ez a struktúra évek óta ugyanaz és a pandémia következtében sem változtattunk rajta, mert bérletesek ezeket a típusokat keresik és szeretik. Újdonság az évadban a Filharmónia Magyarországgal közösen indított Filharmónia Összhang bérlet, mely vendég együttesek fellépésével színesíti a debreceni hangversenyszezont. A 4 alkalmas bérletet a Filharmónia Magyarországgal közösen értékesítjük. A Kodály Kórus jubileumi évadának koncertjei kerültek még be bérletbe idén, ez 5 a cappella koncertet jelent. Jegyeket az első bérletes hangversenyek előtti egy-másfél hétben kezdünk árusítani. A jegyvásárlásokkal kapcsolatos tapasztalatunk, hogy a legtöbb eladás immár online történik.

■ Milyen biztonsági intézkedések várhatóak a szezon kezdésnél?

– A Kőlcsey Központ nézőterét maximum 500 főig töltjük meg, készülve az esetleges korlátozásokra. Kézfertőtlenítő készülékek, készítmények koncertjeink helyszínein rendelkezésre állnak. Mindig az aktuális járványügyi intézkedéseknek fogunk eleget tenni, de bízunk abban, hogy az oltások lehetősége mellett az élet már nem fog leállni.

Savaria Szimfonikus Zenekar, Kiss Barna igazgató

■ Hogyan indul a szezon, mik várhatóak az őszi időszakban?

– Bár sok a bizonytalanság, összeállítottunk egy bérletes struktúrát a következő időszakra, megmaradtunk a szokásos szimfonikus sorozatoknál. Az elmúlt években két hosszú sorozatot csináltunk, két tíz alkalmas bérlet volt, most ezt kénytelenek voltunk kicsit átgondolni, és három ötös sorozat fut ki főfolyamként. Őszre terveztünk egy sorozatot, szeptembertől januárig, tavaszra is egyet februártól májusig, és van egy Ünnepek sorozatunk, ami átível a teljes évadon. 15 szimfonikus nagy programról beszélünk, ezeket alaphelyzetben bérletes szinten szeretnénk értékesíteni, de már most látjuk, hogy nagy valószínűséggel csak a legegyszerűbb támogatónk vásárolnak bérleteket. Sokan jelezték, hogy



inkább belépőjeggyel látogatják majd a koncerteket. A bérletes előadásokon kívül természetesen terveink között szerepelnek további szimfonikus koncertek bel- és külföldön egyaránt, közülük már most kiemelt érdeklődés övezi a Szilveszteri Gálát és a Hollywood Classics filmzenei hangversenyt. A gyerekek és pedagógusok körében egyaránt nagy népszerűséget élvező saját fejlesztésű, saját kiállítású Zenemanók sorozatunkat – mely tavaly teljesen elmaradt -, ismét meghirdettük. Nagyon reméljük, hogy az elmúlt időszak súlyos korlátozásai már nem térnek vissza, és meg tudjuk rendezni a programonként több mint 2500 óvodást és kisiskolást a Bartók Terembe invitáló műsorokat. A Filharmóniával is egyeztetünk már a várhatóan tavasszal sorra kerülő általános iskolai és középiskolai hangversenyek kapcsán.

■ Mi az, ami biztos az évad elején?

– Szeptember 10-én Vajda Gergely vezényletével megnyitjuk a szezont. Elgar Csellóversenyét Varga Tamás játssza majd, és emellett Richard Strauss Itáliából című szimfonikus költeménye hangzik el. Szeptember 17-én a Rotary Klub Gálaműsorának keretében adunk egy hangversenyt. Október 1. a Zene Világnapja, ekkorra tervezzük az Ünnepek sorozatunk nyitását. Október 8-án olasz vendégkarmester jön hozzánk, október 22-én Nemzeti Ünnepeink tiszteletére tervezett hangversenyünkön Kovács János vezényel, ő lesz egyébként október 1-i koncertünk karmestere is. Én bízom benne, hogy idén nem kényszerülünk sem online koncertekre, sem teljes leállásra. Reménykedünk, hogy az oltásoknak köszönhetően a létszámkorlátozásnál súlyosabb intézkedések nem érnek majd bennünket. Ha a publikum esetében létszámkorlátozás

lesz, akkor koncertismérlésben gondolkodunk. Nagyon szeretném, ha sikerülne végigvinni az évadot. Az online tapasztalatokat megszereztük, de nem szeretnénk használni az előttünk álló időszakban. Nyáron voltak rendezvényeink, ahol éreztük, hogy a közönség igenis igényli az élő jelenlétet, és ez azzal a reménnyel tölt el, hogy a szezon is látogatók előtt zajlik majd. Bár nem volt teljes az előző évad, pozitív fejleményekről is be tudok számolni, hiszen a hangszerfejlesztések nem álltak le. Lecseréltük az 50-60 éves cselesztánkat egy vadonatújra, illetve a két szintén koros orosz hárfá helyett a jövőben egy szintén frissen vásárolt „0 kilométeres” olasz mesterhangszert használunk majd.

Minden bizonnyal folytatódik a személyi átalakulás is. Az 1974-es hivatásossá válást követően hozzávetőlegesen 35-40 éve állt össze zenekarunk művészi közösségének magja. Az utóbbi években elindult egy szükség-szerű fiatalítás, melynek során kiváló muzikusok épülnek be együttesünkbe. Nagy szeretettel várjuk próbajátékainkon a zenekari munkára hivatásként tekintő ifjú művészeket, hiszen ahogy Bartók 1909-ben megfogalmazta: „Vidékre is kell a jó muzikus”.

**Zuglói Filharmónia,
Záborszky Kálmán művészeti vezető**

■ Milyen koncertekkel készülnek az őszi időszakra? Melyek az évad legfontosabb tervei?

– A Filharmónia Magyarország szervezésében szeptember folyamán két hangverseny is részt veszünk: a pécsi Zeneszüret Fesztiválon filmzenei programot mutatunk be Horváth Gábor vezényletével, Feke Pál közreműködésével. Megtiszteltetés, hogy a Liszt Ferenc Nemzetközi Zongoraverseny nyitóhangversenyén a Szent István Filharmonikusok játszhat. Kovács János karmester Liszt: A bölcsőtől a sírig című művét, a Magyar fantáziát Balázs János közreműködésével, a Les Préludes-t és a Krisztus oratóriumból A háromkirályok indulóját vezényli. A zenekar 2021–2022-es évadának fontos eseménye lesz Bruckner VIII. szimfóniájának bemutatása október 10-én a Müpában. Kovács János, a koncert karmestere és Záborszky Kálmán művészeti vezető sok-sok éve műsorra szeretne tűzni a szimfóniát, reméljük, hogy a körülmények lehetővé teszik a hangverseny zavartalan megrendezését. Különlegesség továbbá, hogy a szimfónia előtt sze-



repló Wagner Siegfried-idillje eredeti kamarazenei hangszerelésben fog megszólalni. Mint látható, Kovács János karmester úrral több közös koncertünk is lesz, mely megtiszteltetés a zenekar számára, valamint nagymértékben hozzájárul az együttes szakmai fejlődéséhez. Próbai rendkívül színvonalasak, mindig a zene és az általa közvetített mondanivaló kerül fókuszba, szemléletmódja, alázata követendő példa a muzikusok számára. Ezenkívül vendégül látunk számos fantasztikus karmestert, művészt. Akad közöttük olyan, akikkel már többször dolgoztunk együtt, de lesz olyan meghívottunk, akivel első ízben muzikálunk együtt. Őszi programjaink közül a következőket említenénk: Gyönyörű műsornak ígérkezik Lajkó István és Rajna Martin együttműködése, akiktől többek közt Rachmanyinov III. zongoraversenyét hallhatjuk november 6-án a Vigadóban. Mark Mast, a Bajor Filharmónia művészeti vezetője néhány év után ismét Budapestre látogat, és Verdi Requiemjét vezényli a Müpa színpadán, november 21-én. Amennyiben a vírushelyzet engedi, a Bajor Filharmónia zenészeivel is egészül együttesünk. A fentiekén kívül kiemelten fontosnak tartjuk Felfedezőúton elnevezésű ifjúsági előadás-sorozatunk folytatását, mellyel ezúttal a zuglói diákokon kívül a XVI. kerület tanulóit is szeretnénk elérni.

■ *Milyen rendszerben árusítják a jegyeket, bérleteket? Kell-e változtatni a korábbi, Covid előtti struktúrán?*

– A hangversenysorozataink továbbra is változatlan formában zajlanak a Müpában, Zeneakadémián és a Vigadóban, azonban idén csak előadásonként értékesítjük a jegyeket, bérleteket nem tervezünk árulni. Az előző évad tavaszi időszakában több koncertet élő közvetítés formájában valósítottunk meg, melyet a közönség számára szabadon elérhetővé tettünk. A zenekar támogatását opciósan lehetett választani honlapunkon. Nekünk elsősorban az volt a fontos, hogy hangversenyeinkhez minden érdeklődő hozzájuthasson a nehéz időszakban. A jövőben sem kerülhetjük el az online térben való gondolkodást. A szívügyünknek számító ifjúsági előadások megvalósításával kapcsolatban is több forgatókönyvvel készülünk, hiszen elsődleges, hogy biztosítsuk a folyamatosságot a tanulóknak – a rendszeres magas színvonalú művészeti élményt.

Miskolci Szimfonikus Zenekar, Handa Eszter, kommunikációs menedzser

■ *Mivel készül a zenekar az évadkezdesre?*

– A Miskolci Szimfonikus Zenekar már augusztus, sőt július végétől aktív. Ilyen tekintetben mondhatjuk, hogy szinte egybefolyt a két évadunk. A júliust egy 7 napos olaszországi turnéval zártuk, majd augusztusban még 6 – többségében szabadtéri – koncertet tartottunk. A hagyományos évadnyitót „betekintő” hangversenyünket, az Aperitifet szeptember 9-én tartottuk. Ezek alapján elmondható, hogy elég aktívan indult az évadunk. A bérletes szezon nyitóhangversenyét szeptember 27-én rendezzük a miskolci Művészetek Házában, amelynek műsora 100 százalékgig magyar, s a nagy zeneszerzők művei közt, mint Liszt, Bartók és Kodály, egy fiatal tehetség Siklósi Kristóf: Tiszteletem Liszt Úr! című műve is másorra kerül majd. A koncerten vendégművészeink lesznek: Szalai Ágnes, Megyesi-Schwartz Lúcia, Megyesi Zoltán, Kovács István és a Nyíregyházi Cantemus Vegyeskar. Az est dirigense pedig Zenekarunk művészeti vezetője, Antal Mátyás. Ez utóbbi koncertet Nyíregyházára is elvisszük majd a Filharmónia Magyarország szervezésében.

■ *Melyek az évad legfontosabb tervei, koncertjei, sorozatai?*

– Nehéz egy-két alkalmat kiemelni az évadunkból, azok után, hogy sokáig nem játszhatott az együttes, így minden koncert egyformán fontos és örömteli számunkra. Ami talán kiemelkedő az első félévünkben, s nem mindennapi; az a Kárpát-medencei Komolyzenei Fesztivál zárókoncertjén való részvételünk október 4-én Miskolcon, valamint a november 15-i Szokolay-Szóllósy kortárs est a Pesti Vigadóban, az MZT szervezésében. Ezek mellett nagy öröm számunkra, hogy elindíthatjuk Yamaha bérletünket, amely a 2019-ben

vásárolt új Yamaha CFX hagversenyzongoránkra épül, s három kiváló koncertet foglal magában.

I Milyen struktúrában árusítja a zenekar a jegyeket, bérleteket? Kellett-e változtatni a korábbi rendszeren a járvány tapasztalatai alapján?

– A járványhelyzet erősen nyomot hagyott az évadterveinken, ahogy nyilván a legtöbb kulturális szereplő életében egyaránt. Mi azt az utat választottuk, hogy a korábbi 7 alkalmas Tűzvarázs és 4 alkalmas Hangforrás bérletünket összeolvastottuk, s kialakítottunk egy 8 alkalmas bérletet, amelyben pótlások és új programok egyaránt szerepelnek majd. Emellett pedig elindul a 3 alkalmas Yamaha sorozatunk is. Így tulajdonképpen ugyanúgy 11 bérletes hangversenyt tartunk, mint a korábbiakban, csak egészen más struktúrában. Ami fájó pont viszont, hogy a budapesti Olasz Kultúrintézetben tartandó FényÁrnyék nevet viselő bérletünket lemondani kényszerültünk a járványhelyzet és pénzügyi problémák miatt egyaránt. Bízunk benne, hogy rövidesen visszatérhetünk a fővárosi közönségünkhöz is egy saját bérlettel.

Pannon Filharmonikusok

Az élet sója elnevezéssel indítja új évadát a 210 éves jubileumát ünneplő Pannon Filharmonikusok, az együttes a jól ismert magyar népmeséből merítette a szezon címét. A zenekar tárt karokkal, védetten, korlátozások nélkül, öt bérletes – négy pécsi, egy budapesti – sorozaton és számos egyedi koncerten fogadja a zenére nyitott hallgatóságot, és a jövőre koncentrálni: új sorozatot indít a

komolyzenével kacérkodóknak Flört címmel, a világ versenygyőztes csodagyerek hegedűseinek fellépésével emlékezik Varga Gilbert vezető karmester édesapjáról, gyerekeket és fiatalokat inspiráló webes játékokat fejleszt és új irodalmi díj alapításában működik közre. A jubileum alkalmából különleges ajánlattal készül a zenekar: a pécsi bérletes hangversenyekre a 6-18 év közötti fiatalok ingyen léphetnek be. Ösbemutatókkal is készül az együttes: öt magyar mű – Gyöngyösi Levente, Balogh Máté, Leszkovszki Albin és Leonardo Marino alkotása – elsőként hangzik el a zenekar tolmácsolásában az évad során. Bogányi Tibor Bruckner-ciklusának a zárófejezetéhez érkezik az együttes, a Zene világnapján a szerző hatodik szimfóniáját hallhatja a közönség.

A só, mint szimbólum, az évad szerkesztésében számtalan módon megjelenik. Nemcsak arra utal, hogy enélkül ízetlen az étel, de összeköti alkotóelemeinek ízeit is. Ennek jegyében a zenekar számos koprodukcióban vesz részt, partnereivel közös opera, bábszínházi és balett produkciókat készít, ezek között szerepel a Donizetti operabemutató, a Hány János bábelfüladása és a Diótörő. A Kodály Központban Liszt Ferenc emlékére zongoraestet rendeznek a zeneszerző születésnapján. A Pannon Filharmonikusok fellép a Liszt Ünnepek keretében az Esztergomi Bazilikában, a Magyar Kincsek Ünnepe a Zeneakadémián, a BFZ szervezésében megvalósuló Richard Strauss-maratonon, valamint Bécsben, Wrocławban és Győrben. Az idei évad szólistáinak névsora is magas színvonalat ígér: többek között Fejérvári Zoltán, Daniel Müller-Schott, Giovanni Guzzo, Szabóki Tünde, Baráti Kristóf és Maxim Rysanov, Bogányi Gergely, Balog József, Elina Vähälä, Bereczky Dávid, Devich Gergely, Rohmann Ditta, Vár-

daí István és Silvia Carredu lép fel a zenekarral az idei évad során. A vendégkarmesterek között újra köszöntheti a pécsi közönség a zenekar korábbi zeneigazgatóját, Hamar Zsoltot, a fiatal tehetség Rajna Martint és a nemzetközi zenei életben ünnepeelt magyar dirigenszt, Káli Gábort, visszatérő vendégkarmesterként pedig Gérard Korstent. Az Eötvös Péter Kortárs Zenei Alapítvánnyal közös zenei produkcióban Joanna Natalia Ślusarczyk, a tehetséges fiatal karmesterhölgy vezényli az együttest. Az évad során a Pannon Filharmonikusok Fesztiválkórusát halljuk, többek között a zenekart 1811-ben alapító Lickl György (Johann Georg) zeneszerző motettáját adják elő.



Bogányi Tibor és Varga Gilbert

Az együttes nem feledkezik meg a koronavírus-járványban elhunytakról és családtagjaikról sem, október végi oratorikus koncertjét a koronavírusban elhunytak emlékének ajánlja, a december 9-i jubileumi ünnepi koncertjének bevételével pedig a koronavírus áldozatainak árváit támogatja, hűen a 210 évvel ezelőtti alapítókoncerthez, amely szintén jótékonyági koncert volt egykor, a muzsikás özvegyek és árvák javára.

Concerto Budapest, Keller András zeneigazgató



■ *Hogyan készül a Concerto az új évadra?*

– Olyan sűrű évadot, mint most, talán még nem is hirdetett a Concerto, e tekintetben szembe megyünk a Covid-tendenciákkal. Rengeteg a koncertünk, sok közte a vidéki hangverseny is. A bérletek kapcsán úgy látom, most mindenki egyformán szenved. A pandémia előtt kialakult egy nagyon lelkes közönségünk, és minden koncertünk teltházas volt. Most mindenkit azzal riogatnak, hogy ez nem tér vissza. Ebbe lehetséges, hogy belezátszik az is: az emberek megszokták, hogy ingyen is megkaphatják a zenét. Úgy gondolom, hogy a mostani időszak alkalmas arra, hogy átalakuljon a kultúrához való általános viszony. A művészet egyben a lélek gyógyszere is, amelyre az embereknek elemi szüksége van.

Nem helyettesíti persze a betevő kenyeret, de azt, hogy az emberek lelkének szüksége van kultúrára, nem kell bizonyítani, abból is látszik, milyen sokan nézték az online előadásokat. Mostanra Magyarországon kialakult egy komoly fizetőképes réteg, amely segíthetné azokat az embereket, akiknek kevesebb anyagi lehetősége van koncertekre járni. Azt szeretném, és talán itt az ideje, hogy Magyarországon is elinduljon a privát mecenatúra. Nem tudom, mennyire működne, de én mindig idealista vagyok. Amikor baj van, különösen fontos a felelősségvállalás, sokkal jobban egymásra vannak utalva az emberek. Fontos lenne az a szemléletváltás, hogy ne csak az államtól várjuk el a kultúra életben tartását. Nyugaton már természetes a mecenatúra, főleg az intézmények támogatása, én ezzel szemben kifejezetten a közönség koncertre jutásának segítségét tartom fontos feladatnak. Magyarországon az állam fenntartja az intézményeket, de hogy működjenek is, ahhoz közönség kell, és ahhoz, hogy a közönség el is jöjjön, támogatásra van szükség. Sokat változtatott a létbizonytalanság az embereken. Még két hónapra előre sem látunk, hogy is várhatnánk el, hogy a családok hosszú távra beruházzanak egy koncertbérletre. Ez anyagilag tetemes összeget jelent, miközben sokaknak egyre inkább meg kell fontolni, hogy mire költenek. A bérleti rendszer biztosan átalakul. Én arra biztatom a közönséget, hogy tartson ki, és jöjjön el a koncertekre.

■ *Milyen biztonsági intézkedésekben gondolkoznak a hatályos, hatóságilag elrendelt korlátozások mellett?*

– Ha rajtam múlna, én kötelezővé tenném a zenei szektorban is az oltást, pontosabban a munkavégzést ehhez kötném. Egymásra vagyunk utalva, egy légtérbe vagyunk zárva hosszú ideig, az egymás iránti felelősségünk is ezt követeli. Nagyon büszke vagyok a Concerto zenészeire, mert a járvány alatt is végig koncerteztünk, különösebb megbetegedés nélkül. Ez annak köszönhető, hogy azokat a nagyon szigorú szabályokat, amiket hoztunk saját magunk számára, maradéktalanul betartottuk.

■ *Milyen koncerteket emelne ki a szezonból?*

– A Concerto minden évben több olyan fesztivál jellegű eseményt rendez, amely megkülönböztetett figyelmet érdemelhet. Ezek közül egyik a Mozart-nap, amit a Zeneakadémián tartunk minden tavasszal. A másik a kortárs zenei fesztiválunk, a Hallgatás Napja, amellyel tavaly végzett a pandémia, még a póteseményt is le kellett mondanunk, de most novemberben kétnaposra tervezzük. Október 23-án a nemzeti ünnephez kapcsolódva rendezzük meg a Magyar Kincsek Ünnepe a Zeneakadémián, egy hat koncertből álló fesztivállal készülünk. Két vendégzenekart is hívtunk, az Óbudai Danubiát és a Pannon Filharmonikusokat. Jelentős még a kétnapos Hallgassunk Brahmsot hangversenysorozatunk, amely november végén lesz a Zeneakadémián.

Kiss Eszter Veronika